

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 2, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 20 IR 24 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 6, 7 IR 8
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3099 1, 2 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektai) (TAP-20-1517; TAIS NR. 20-11615(2))**

2020-09-07 Nr. NV-2411

Vilnius

Projektų rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau - Ministerija).

Projektų tikslas. Sporto įstatyme patikslinti nuostatas susijusias su aukšto meistriško sportu, jo finansavimu, pakeisti Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamas sritis, padidinti sportininkų valstybės stipendijų dydžius ir praplėsti jų gavėjų ratą bei atlikti kitus pakeitimus.

Dabartinė situacija. Šiuo metu Sporto įstatyme:

- Aukšto meistriško sportas apibūdinamas kaip asmens fizinė veikla, kuria varžomasi ir siekiama nugalėti, neišskiriant konkrečios amžiaus grupės.
- Aukšto meistriško sporto programa apibūdinama kaip vieno kalendorinių metų trukmės aukšto meistriško sporto planavimo dokumentas.
- Apibrėžta, kas yra strateginė sporto šaka, t.y. Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkanti sporto šaka, kurios plėtojimui remti valstybė teikia prioritetą.
- Nėra nustatyta reikalavimo sporto šakų federacijoms, įgyvendinančios aukšto meistriško sporto programas, sudaryti sporto veiklos sutartis su visais jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupių nacionalinių rinktinų nariais, taip pat atlikti praėjusių kalendorinių metų veiklos išorės auditą.
- Išskirtos 5 Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamos sritys (fizinio aktyvumo veiklos, sporto renginių organizavimas, sporto inventoriaus įsigijimas, asmenų kvalifikacijos tobulinimas ir sporto informacijos sklaida, sporto paskirties pastatų priežiūra ir remontas) ir nėra srities, kuri būtų skirta sporto šakų plėtrai ir tarptautinių aukšto meistriško sporto varžybų organizavimui, į kurią galėtų pretenduoti tik sporto šakų federacijos.
- Nustatytas tik vienas atvejis kai asmuo negali dirbti fizinio aktyvumo ar sporto specialistu, instruktoriumi ar teikti fizinio aktyvumo ar sporto specialisto paslaugas (kai teismas pripažįsta neveiksniumi fizinio aktyvumo ar sporto srityje, – iki jo pripažinimo veiksniumi fizinio aktyvumo ar sporto srityje).
- Ministerija atlieka funkcijas susijusias su aukšto meistriško sporto programų administravimu.
- Nustatyta, kad už atitinkamus laimėjimus (užimtas vietas) aukščiausio lygio varžybose (olimpinėse, paralimpinėse žaidynėse, Europos ir pasaulio čempionatuose ir kt.) sportininkams kas mėnesį mokama skirtingo dydžio (priklausomai nuo varžybų lygio ir užimtos vietos) valstybės stipendija. Šiuo metu neįgaliųjų sportininkų valstybės stipendijų dydžiai skiriasi nuo kitų sportininkų (pvz., didžiausia sportininko valstybės stipendija užėmusio 1-ą vietą olimpinėse žaidynėse - 27 bazinių socialinių išmokų (toliau – BSI) dydžio, t.y. 1053 Eur, o paralimpinio ar kurčiųjų žaidynių 1-os vietos laimėtojo – 23 BSI, t.y. 897 Eur). Šiuo metu 79 sportininkams ir 54 sportininkams su negalia mokamos valstybės stipendijos ir tai sudaro bendrai apie 77 000 Eur per mėnesį.
- Šiuo metu nėra nustatyta, kad Ministerija steigia ir valdo žinybinį sporto registrą.

Projektų esmė, nauda. Siūloma:

- Patikslinti aukšto meistriskumo sporto sąvokos apibrėžimą, nurodant kurių amžiaus grupių sportininkų pasiekimai turi būti vertinami kaip aukštas meistriskumas (siūloma vertinti laimėjimus, pasiektus jaunių, jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupėse).
- Patikslinti aukšto meistriskumo sporto programos sąvoką, nurodant, kad tai yra trejų, o ne vienerių metų laikotarpio programa.
- Atsisakyti strateginės sporto šakos sąvokos.
- Įtvirtinti naujus ir patikslinti esamus reikalavimus sporto šakų federacijoms, siekiančioms gauti valstybės finansavimą aukšto meistriskumo sporto programoms įgyvendinti – sporto šakų federacijos, įgyvendinančios aukšto meistriskumo sporto programas, turės sudaryti sporto veiklos sutartis su visais jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupių nacionalinių rinktinių nariais (nauja), taip pat turės būti atlikusios praėjusių kalendorinių metų veiklos išorės auditą (nauja), steigimo dokumentuose, o ne kituose dokumentuose, turės būti įtvirtinta sporto šakos federacijos valdymo organų narių rotacija, numatant maksimalų galimą iš eilės einančių kadencijų skaičių tam pačiam asmeniui (koreguojama) ir kt.
- Patikslinti Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamas sritis, vietoj 5 paliekant 3 (būtų ir toliau finansuojamos fizinio aktyvumo veiklos ir esamų sporto bazių gerinimas; atsirastų nauja sritis, kuri būtų skirta tik sporto šakų federacijoms arba jų nariams - sporto šakų plėtra ir tarptautinių aukšto meistriskumo sporto varžybų organizavimas). Taip pat siūloma nustatyti, kad pareiškėjas vienai Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamai veiklos sričiai gali teikti tik vieną paraišką.
- Įtvirtinti naujus atvejus, kuomet fizinio aktyvumo ar sporto specialistas, instruktorius negalės dirbti ar teikti fizinio aktyvumo ar sporto specialisto paslaugas (teistas už sunkų ir (ar) labai sunkų nusikaltimą, neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs, ar panaikintas, ar teistas už kitą tyčinį nusikaltimą, – jeigu teistumas neišnykęs ar nepanaikintas, kuriam dėl manipuliavimo sporto varžybomis ar už antidopingo taisyklių pažeidimą buvo pritaikytos atitinkamos sporto šakos federacijos arba nacionalinės antidopingo organizacijos sankcijos ir kt.).
- Įtvirtinti, naują Ministerijos funkciją, t.y. steigia ir valdo žinybinį sporto registrą.
- Nustatyti, kad Lietuvos sporto centras, o ne Ministerija, atliks funkcijas susijusias su aukšto meistriskumo sporto programų administravimu.
- Praplėsti sportininkų, turinčių teisę gauti valstybės stipendiją už tam tikrus sportinius pasiekimus, ratą ir padidinti stipendijų dydžius tam tikroms sportininkų grupėms (valstybės stipendiją turės teisę gauti paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių, į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio čempionatų 1–8 vietos laimėtojai (iki šiol 1-6 vietos), į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionato ar Europos žaidynių, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių 1–6 vietos laimėtojai (iki šiol 1-3) ir kt.; sportininkų su negalia valstybės stipendijų dydžiai prilyginami kitų sportininkų dydžiams (pvz., olimpinių, paralimpinių, kurčiųjų žaidynių 1 vietos laimėtojai gaus 27 BSI (1054 Eur) dydžio valstybės stipendiją (iki šiol paralimpinių, kurčiųjų žaidynių 1 vietos laimėtojai gaudavo 23 BSI (897 Eur) dydžio valstybės stipendiją) ir kt.).
- Projektų nuostatos dėl valstybės stipendijų įsigaliojusių 2021 m. liepos 1 d., nuostatos susijusios su naujais reikalavimais sporto šakų federacijoms įsigaliojusių 2021 m. sausio 1 d.

2020 m. rugpjūčio 12 d. Vyriausybės pasitarime pritarta Ministerijos pasiūlytam sporto sistemos pokyčių 2020–2022 m. veiksmų planui, kuriame buvo numatyta patikslinti aukšto meistriskumo sporto sąvoką, nurodant kurių sportininkų pasiekimai turėtų būti vertinami kaip aukštas meistriskumas, patikslinti aukšto meistriskumo sporto programos laikotarpį ir vietoj 1 m. įteisinti 4 m. programas, pakoreguoti nuostatas dėl sporto specialistų, instruktorių veiklos reglamentavimo ir dėl Sporto rėmimo fondo lėšomis finansuojamų sričių (vietoje 5 palikti 3 sritis; įteisinti naują sritį – sporto šakų plėtra), įtvirtinti privalomą veiklos auditą sporto šakų federacijoms, siekiančioms gauti valstybės biudžeto lėšų aukšto meistriskumo sporto programoms įgyvendinti.

Projektų nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nauda: įtvirtinta galimybė padidinti finansavimą aukšto meistriškumo sportui, padidintos stipendijos sportininkams ir praplėstas jų gavėjų ratas ir kt.

Derinimas. Projektai buvo pateikti derinti Teisingumo ministerijai, Valstybinei lietuvių kalbos komisijai, Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui (toliau – LTOK) (pastabos pateiktos), Lietuvos paralimpiniam komitetui (pastabų neturėjo), Lietuvos sporto federacijų sąjungai (pastabos pateiktos), Lietuvos asociacijai „Sportas visiems“ (pastabos pateiktos). Dėl Lietuvos sporto federacijų sąjungos, Lietuvos aeroklubo pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. LTOK pastabos, į kurias neatsižvelgta, nėra įvertintos derinimo pažymoje, kadangi jos pateiktos po Projektų pateikimo Vyriausybei.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektai tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Atkreiptinas dėmesys, kad 2020 m. rugpjūčio 12 d. Vyriausybės pasitarime pritarto Sporto sistemos pokyčių 2020–2022 m. veiksmų plane, numatyta, kad aukšto meistriškumo sporto programos laikotarpis vietoj vieno metų laikotarpio turėtų būti ketverių. Ketverių metų programos laikotarpį siūlo ir sporto organizacijos.

Siūlytina apsvaistyti, ar Projekto 8 str. 5 d. nebūtų tikslinga įtvirtinti, kad veiklos išorės auditas sporto šakų federacijoms būtų reikalingas ne visais atvejais, o tik tada, jei atitinkamais metais sporto šakų federacijoms buvo skirtos valstybės biudžeto lėšos aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti. Taip pat siūlytina aiškinamajame rašte paaiškinti, kaip (ar), neigiamo audito atveju, tai įtakotų sprendimus dėl sporto šakų federacijų teikiamų aukšto meistriškumo programų finansavimo.

Projektų aiškinamajame rašte taip pat pasigendama išsamesnės informacijos apie numatomą steigti registrą (numatoma nauda, kaštai, veikimo pradžios laikotarpis ir kt.).

Siūlytina Projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt